

3

Interpres

Parmakkapı, İmam Sokak Ziya bey Han Kat 4
Tel. : 44 72 34 Beyoğlu

No..... 9 Mayıs 1967

Bugünkü İngiltere'de bale

İngiliz bale repertuarının temelini klâsik eserlerin teşkil etmesi tabii idi, çünkü akademik an'aneler her San'at kürünün temelini teşkil eder ! ...

İngiltere bugün dünyanın en ilerigelen bale memleketlerinden biridir. Ancak çok kereler, aynı zamanda en genç bale memleketi olduğu unutulmaktadır. İngiliz entellektüel sınıfının uzun süreden beri baleye ilgi gösterdiklerini kabul etmekle beraber, sokaktaki İngiliz sınıfının beynelmilel hatta milli seviyede bale trupları yetiştirme konusunu ciddi olarak ele alması İkinci Dünya harbinden sonra başlamıştır. Ancak, 1913 senesinde meşhur Pavlova İngiliz bale sanatkarlarının yüksek kabiliyetlerini o zaman keşfetmiş ve birçoklarını kendi grubunda çalıştırmıştır. Fakat 1930 senesini takip eden devrededir ki Balenin İngilterenin dünya kültürüne hizmet edebileceği bir kol olacağını idrak edilebilmiştir.

Bu görüş Kraliyet Vic-Wells balesinin temellerini attıktan sonra bunu idare eden Dame Ninette de Valois dan sadır olmuştur. Aynı şekilde, Londrada Bale kulübünün de koreograflar yetiştiren Marie Rambert de Ninette de Valois'nun görüşünü paylaşmaktaydı.

Her ikisi de muhtelif şekillerle Diaghilev'in balesi ile ilişki kurmuş olmak hesabı ile, ilk çalışmalarının St. Petersburgta geliştirilen klâsik akademi stiline olması tabiidir. Bilindiği gibi bu stil, Rusyadaki sistemle Fransız ve İtalyan stillerinin bir karışımını ifade etmektedir. Bugün ise İngiliz bale okulu, Anglo - Sakson mizaca kendini uydurmuş bulunmaktadır.

İkinci Dünya harbi başlayınca kadar, bugün son derece manidar olan Dame Ninette de Valois ile Rambert'in gayretleri pek fazla rağbet görmemiştir.

Sadler's Wells bale ile Rambert balesinin Londradan ayrılp turnelere çıkmak mecburiyetinde kaldığı harp senelerinde, yeni bir seyirci kitlesi fıskırdı. Bu kitle balenin tiyatro sanatının en önemli olduğu kadar en eğlenceli kısımlarından biri olduğunu idrak etmişti.

Harbi takip eden senelerde, bale sanatı tiyatro kürüne iyice yerleştiği zaman, yeni yeni guruplar mantar gibi bitmeye başladı ve aralarından birçoğu aynı süratle kaybolup gitmişti. Gene de kaybolanlar dahi arka da faydalı bir şey bırakmışlardı.

O devrede baleyi İngiliz kültürüne yerleştiren iki önemli olay vuku bulmuştu -Sadler's Wells balesinin Kraliyet Covent Garden'e daimi olarak yerleşmesi ve bu trupun Amerikaya ilk defa seyahat edişi.

İngilterenin en başta gelen Opera binasında yerleşmek ve New York seyircisinin takdiri-

ne mashar olduktan sonra -bu hassa Margot Fonteyn'in. Uyan Güzel eserindeki başarısı ile -Sadler's Wells bale gurubu artık dünyada bir otorite olmuştur.

BEYNELMİLEL TESİRLER

İngiliz bale repertuarının temelini klâsik eserlerin teşkil etmesi tabii idi, çünkü akademik an'aneler her san'at kürünün temelini teşkil eder. Aynı şekilde klâsik eserlerin, yeni kürleri kolay kabul etmeyen İngiliz seyircisi için de daha cazip geliyordu.

Modernizme doğru ilerlemenin ağır olacağı belli idi. ancak misafir trupların temsilinde yaratıcı sanatkarların ortaya koydukları yenilikler seyr-

cinin gözlerini açmaya yarıyordu.

Bugün tüm olarak bütün İngiliz seyircisi, dansın her şeklini, iyi kalite olduğu müddetçe takdir etmektedir. Londra seyircisine bugün en modern bale tarzları karşısında dahi dünyanın en anlayışlı seyirci kitlesi nazarı ile bakılmaktadır.

Bale bugün popüler olmakla beraber, muhakkak ki yürütülmesi son derece masraflı olduğundan hükümet veya bazı hallerde hususi müesseselerin yardımına ihtiyaç göstermektedir. İngilterede, hükümet her zaman muhtelif kanallarla yardım elini uzatmaktadır.